

Beşinci Şuâ ışığında eğitime bir bakış

Beşinci Şuâ adlı şaheser, Bediüzzaman Hazretleri'nin te'lif ettiği, Şuâlar adlı eserinde yer alan, birçok hikmet, ölçü ve derslere havi, günümüze dair kalıcı hakikatlerle mücehhezdir. Orada, eğitim ve eğitim sistemi ile alâkalı değerlendirmelere de yer verir Bediüzzaman...

Mevcut eğitim ve eğitim sisteminin bütünlüğü içinde, mahiyetine dikkat çeken Bediüzzaman, mezkûr sistemden hâsıl olan problemlerin izalesinin Beşinci Şuâ'da var olan hakikatlerle izale olacağını ipuçlarını verir. Yakın tarihle birlikte başlayan eğitimle oynamalar (!), günümüze oldukça yoğun ve telâfisi güç problemler yüklemiştir. Bu yüzdendir ki, daima tartışılır bir sistemi olmuştur eğitimimizin...

Sistemin, olumsuzluklarıyla mükerrem insan yetiştirme kabiliyet ve kaynakları da böylece çökmüştür. Bunu da, içinde yaşadığımız zaman göstermiştir. Zaman ise, Bediüzzaman'ın ifadesiyle, "En iyi müfessirdir, şerhini izhar etse, itiraz istemez." Bu durum ise, itirazsız olarak denilebilir ki; mevcut sistem, gelişen, değişen, çağa ayak uydurmada yetersiz kalmıştır. İnsan odaklı olması gereken bir eğitimden ziyade, şahıs ve şahıslar bağlamında bir acziyet içinde kıvranıp durmaktadır. Böylesine acı inilti içerisindeki eğitim ve eğitim sisteminin baştan sona kadar yeniden formatlanması iktiza eder ki, dediğimiz gibi, bunun düzeltilmesinin yolu ise, sebep ve sonuçlar itibariyle Beşinci Şuâ'da yazılı hakikatlerde mevcuttur.

Bize göre; mevcut problemlerin ana kaynağı Beşinci Şuâ'da izhar edilen şu tesbit ve tahlilde saklıdır: "Bütün mekteplerde ve dairelerde ve halkta o ölmüş dehşetli adamın muhabbeti telkin ediliyor. Bu hadise âlem-i İslâma ve istikbale pek elim ve acı tesiri olacaktır. Şimde ihtiyarımız haricinde onun mahiyetinin ne olduğunu en başta ve en ziyade alâkadar ve en son ondan vazgeçerek adamların ellerinde kat'î hüccetler olan ve gösteren ve isbat eden Risale-i Nur geçmesi kelâm-ı merak ve dikkatle okunması öyle bir hadisedir ki, bizler gibi binler adam hapse girse hatta idam olsalar din-i İslâm cihetiyle yine ucuzdur."1

Eğitim ve sistemindeki, bütün problemlerin izalesine sebep olacak ana unsurun, demokrasi dediğimiz, hak ve hukuk ve evrensel anlamdaki kaide ve kurallarında mevcut kriterlerden geçtiğini de söylemiş olalım.

Bediüzzaman Hazretleri, şahıs endeksli bir yapıdan ziyade, meşverete ve ortak akla dayalı bir sistemi benimser. Şu değerlendirmesi ise, önemli bir ölçü olarak, yönetimlerin ve insanımızın akıl ve vicdanlarına havale edilirken, eğitimde ve hayatın bütün safhalarında geçerli şu esasları ifade ile, meselelere ışık tutar ve derki; "Başka padişahlar gibi ya kuvvet ve kudret veya kabile ve aşiret veya cesaret ve servet gibi vasıta-i saltanat olmadığı halde, zekâvetiyle ve fenniyle ve siyasî ilmiyle o mevkii kazanır ve o akılla çok âlimlerin akıllarını teshir eder ve etrafında fetvacı yapar. Ve çok muallimleri kendine taraftar eder ve din derslerinden tecerrüd eden maarifi rehber edip, tamimine şiddetle çalışır."2

Bütün bu değerlendirmeler ışığında, eğitimdeki bu oluşumları, yönetimlerin ve insanımızın dikkat ve ferasetine havale ediyoruz..

Dipnotlar:

1- şuâlar, s. 534.

2- a.g.e. s. 504.